

CARAS IŠSIGANDO, IR ŠTAI MANIFESTAS...

Prieš 93 metus Rusijos caras Nikolajus II, tas pats, kuris neseniai taip iškilmingai palaidotas Sankt Peterburge, išsigandęs revoliucijos, truputį atleido imperinius varžtus ir pasirašė manifestą dėl nacionalinių laisvių. Paralelę su šio amžiaus pradžios įvykiais galima išvesti ir dabar: premjeras G.Vagnorius išsigando valstiečių, žadančių streikuoti, blokuoti visus kelius, ir paskubomis nustatė padidintas grūdų supirkimo kainas, kurių privalės laikytis visi konkuruojantys supirkėjai.

Dabar už toną pirmos klasės maistinių kviečių žemdirbiai, atrodo, gaus 530 litų, iš jų mokant 70 litų tikslinę vienkartinę valstybės subsidiją, antros klasės - 470 litų (iš jų 50 litų subsidija), už toną rugių - 470 litų (100 litų subsidija).

Taigi žemdirbiai pamaloninti. Vyriausybė, matyt, tikisi, kad dabar jie bus ramūs ir laimingi.

O ką galvoja patys žemdirbiai?

"Pragiedrulių" korespondentas kalbino "Dviragio" žemės ūkio bendrovės pirmininką Rimantą VELYKĮ, AB "Rokiškio grūdai" generalinį direktorių Rimantą RUŠĖNĄ ir Paneunio ūkininką Joną BURBULĄ.

Rimantas VELYKIS:

- Pasirodo, truputį patriukšmavus, pagrasinus kelių blokavimu ir streikais, galima nemažai laimėti. Žemdirbiui svarbu ir keliolika litų, tai padės geriau pasiruošti rudens sėjai ir kitiems darbams.

"Dviragio" bendrovė šiais metais auginą 330 hektarų kviečių. Pernai vienos tonos savikaina buvo 303 litai, panaši turėtų būti ir šiemet. Taigi, jei iš hektaro prikulsime po 3 tonas (o tai visai realu, jei gamtos sąlygos bus palankios), pelną nesunku paskaičiuoti. Žinoma, reikia žinoti, kokios klasės kviečius parduosime.

Žemdirbį maloniai nuteikia ir Žemės ūkio ministerijos vadovo Edvardo Makelio pažadas artimiausiu me-

tu paskelbti 1999 metų maistinių grūdų orientacines kainas, aptarti mėsos gamybos skatinimo priemones ir mėsos orientacines kainas. Bene pirmą kartą galėsime iš anksto planuoti, ką ir kiek sėti, kiek gyvulių auginti.

Neramu, kaip bus nustatoma grūdų kokybė - dabar jos parametrų padaugėjo kelis kartus. "Rokiškio grūdai" tam darbui nepasiruošę.

Rimantas RUŠĖNAS:

- Mane, kaip nuoširdžiai prijaunantį žemdirbiams, valstybės įsipareigojimas mokėti už grūdus daugiau, be abejo, džiugina. Esu patenkintas ir kaip grūdų supirkėjas, nes valstybė mokės nemažas subsidijas. Žadama įvesti trečiąją bei ketvirtąją kviečių klasę, kuriai turėtų priklausyti 23 ir mažesnio glitimo grūdai.

Stengdamiesi padėti valstiečiams, artimiausiu metu sudarysime sutartis su užsienio firmomis - jos pirs mūsu pašarinius javus.

Šių metų derlių priimsime saugoti be apribojimų. Vienos tonos (vieno proc.) išvalymas - 3 litai, džiovinimas - 6, saugojimas mėnesį - 4,6 lito. Jeigu ūkininkai ar žemės ūkio bendrovės grūdus saugos patys ir parduos iki lap-

kričio pabaigos, už toną gaus 10 litų, nuo gruodžio 1 d. - 15 litų. Tai bus valstybės subsidija žemdirbiams.

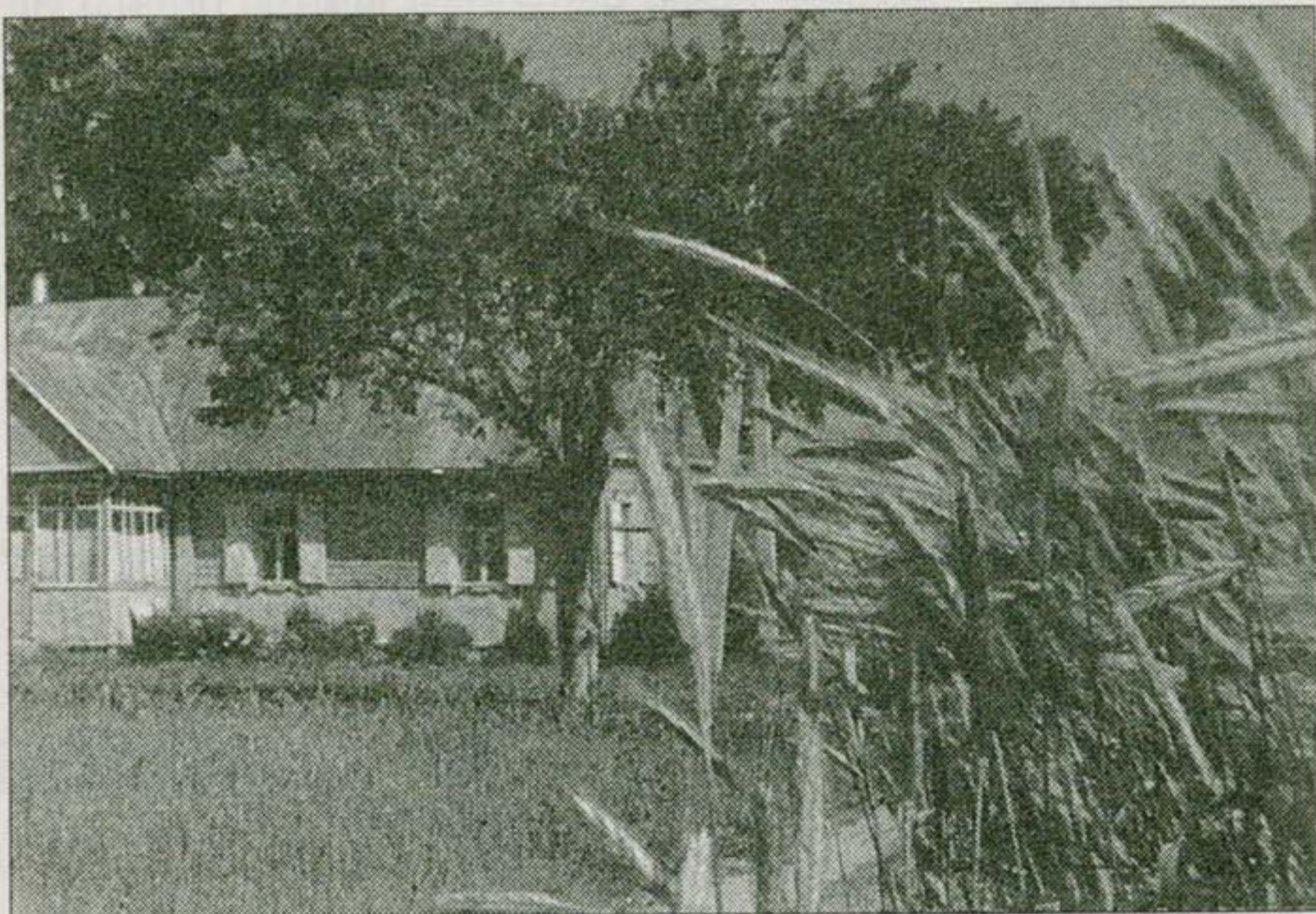
"Rokiškio grūdai" sezono pradžioje bus visiškai pasiruošę nustatyti visus javų kokybės parametrus. Artimiausiu metu Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra mums pateiks kompiuterinę įrangą grūdų baltymų kiekiui nustatyti.

Jonas BURBULAS:

- Man rūpi ir grūdų, ir pieno kainos. Grūdai truputį pabrango, bet ne tiek, kiek norėtume. Bus keblumų dėl kokybės nustatymo. Kol žemdirbiai neturės alternatyvios kokybės laboratorijos, mes, ūkininkai, priklausysime nuo supirkėjų.

Aktualu ir pieno kokybės nustatymas. Man labai neaišku, kaip AB "Rokiškio sūris" sugeba per pusmetį gauti 12 milijonų litų pelno. Pritarčiau Jurbarko rajono ūkininkams, kurie reikalauja už antros rūšies pieną mokėti 80 centų, pirmos - 1 litą. Pieno perdirbėjai gautų mažiau pelno, bet valstiečiai būtų gerokai linksmesni.

Užrašė Stasys Varneckas
Ksaverio Bagdono nuotrauka

Prie namų, prie sodų svyra rugelis.

N.Pupeliui įteikiamas videoplejeris.

Loterijoje rokiškėnus lydi sėkmė

Valstybinės įmonės "Lietuvos loto" Rokiškio agentūros vedėjas Virginijus Lesmanavičius informavo, kad Lietuvos aklųjų choras "Vilnius" neseniai pristatė dvi naujas loterijas "Gero vėjo!" ir "Sėkmės kalneliai". Imtis naujų loterijų Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos viešąją įstaigą paskatino sėkmė, kurią organizatoriams atnešė "To dar nebuvo!" Ši loterija sėkminga ir mūsų rajono gyventojams. Nerijus Pupelis iš Raupių kaimo ir obelietė Virginija Paberžienė laimėjo po videoplejerį, rokiškietis Mindaugas Burdinavičius - dulkių siurblią.

Loteriją "To dar nebuvo!", kurios bilietai kainuoja 10 litų, populiarumu lenkia tik "Teleloto". Vien per ketvirtį, išlošusiems dovanotos 25 automatinės skalbimo mašinos, 19 šaldytuvų, 29 televizoriai, 99 mikrobangų krosnelės, automobilis "Hunday Accent" ir daug kitų vertingų prizų.

Loterijoje "Sėkmės kalneliai" galima išlošti nuo 2 iki 30 tūkst. litų bei pirkti prekių "Elix" parduotuvėse su 5 proc. nuolaida. Loterijos "Gero vėjo!" organizatoriai laimingiausiems įteiks nuo 2 iki 20 tūkst. litų ir įvairių modelių "Balticvairo" dviračių.

Leonas Eimantas

Krovinių - daug, keleivių - vienas kitas

Per pirmąjį šių metų pusmetį gerokai padidėjo darbų Rokiškio geležinkelio stotyje.

Kaip papasakojo stoties viršininkas Kazimieras Narbutas, į Rokiškį šiais metais atkeliavo 688 vagonai, kuriais buvo atvežta beveik 40 tūkstančių tonų akmens anglies, trąšų, skaldos, žemės ūkio mašinų, kitų krovinių.

Rokiškio geležinkelio stotyje per tą patį laikotarpį buvo pakrauti 764 vagonai arba daugiau kaip 32 tūkstančiai tonų medienos, grūdų, rapso išspaudų, metalo laužo.

Krovinių apyvarta padidėjo beveik dešimt procentų.

Tačiau gerokai sumažėjo keleivių. Jau senokai traukiniai nebevažiuoja iki Daugpilio, o tik iki Šapelių arba Obelių.

Iš Rokiškio ir Šapelių traukinys išvažiuoja 9 val. 30 min. ir 20 val. 30 min., o į Šiaulius iš Rokiškio geležinkelio stoties išvyksta 4 val. 55 min. ir 15 val. 20 minučių.

Ernestas Čižinauskas

RENKAMOS GRAŽIAUSIOS SODYBOS

Vakar gražiausiai sutvarkytas Rokiškio sodybas aplankė miesto seniūnijos sudaryta komisija. Komisijos nariai grožėjosi Matuzonių, Bražiūnų, Kanopų, Šinkūnų ir kitomis rokiškėnų sodybomis.

Seniūnas Antanas Garuolis sakė, jog tai buvo pirmasis konkurso etapas. Gražiausios sodybos konkurso nugalėtojai paaškęs rugsėjo 25 dieną.

Ant ratų

Pastarąjį gastrolių ciklą Panevėžio vežimo lėlių teatras baigė mūsų kraštuose. "Pagavau" juos ant viaduko, tad pasikalbėti pavyko tiek, kiek leido eismo sąlygos.

Pirmąjį ekipažą važnyčiojo pats teatro režisierius Antanas Markuckis. Jis sakė: "Rokiškyje parodėme du vaidinimus. Ypač miela užsukti čionai, nes prieš keliolika metų baigiau Rokiškio kultūros mokyklą. Pravaziuočiau pro šalį - buvusi auklėtoja Zelma Gelžinienė tikrai nepagirtų."

Rokiškis, Kupiškis, kelios dienos namuose ir vėl į kelionę: esame ne kiemo, bet vežimo teatras."

Saulius Stanišauskas

Autoriaus nuotrauka

KĄ DRUSKININKIEČIUI REIŠKIA ROKIŠKIS?

Buvęs rokiškėnas muzikos mokytojas Vilius Zalenkauskas Druskininkuose gyvena jau beveik keturis dešimtmečius. Šiame kurorte jis gerai žinomas ne tik kaip muzikos mokyklos pedagogas, bet ir kaip įvairių švenčių, kitų renginių organizatorius, pučiamųjų orkestro vadovas. Daug jo mokinių - garsūs muzikai.

Kiekvieną vasarą atostogų Vilius Zalenkauskas atvyksta į savo gimtinę, aplanko čia gyvenančią devyniasdešimtmetę motiną, seseris, susitinka su buvusiais bendramoksliais, pažįstamais.

Svečio paprasčiau plačiau papasakoti apie save ir atsakyti į klausimą, ką jam reiškia Rokiškis?

"1947 metais baigia Juozo Tumo-Vaižganto gimnaziją. Mano mokytojai buvo Alfonsas Keliuotis, Juozas Janulionis, Povilas Šinkūnas, klasės auklėtoja Elena Ruseckienė, kitos šviesios asmenybės. Į muzikos pasaulį atvedė Kazimieras Jovaiša.

Gimnazijoje mokiausi su dabar garsiu kardiologu Vytautu Sirvydžiu, akademiku Kairiūkščiu, disidentu Albertu Žiliu. Nors labai sunkūs buvo pokario laikai, tačiau visomis išgalėmis siekėme mokslo, dalyvavome miesto ir mokyklos kultūrinėje veikloje. Visa tai malonu prisiminti.

Rokiškyje man teko nemažai bendrauti su poetu Pauliumi Širviu. Vėliau, susitikęs su rašytoju Druskininkuose, dažnai prisimindavome gimtinę, čia praleistas jaunystės dienas.

Dirbdamas Rokiškyje dažnas svečias būdavau ir rajono redakcijoje. Išliko šilti prisiminimai apie žurnalistus Adolfą Stašį, Petrą Milaknį. Vyresnieji rokiškėnai tikriausiai gerai prisimena tuo metu buvusią labai populiarią dainą "Lopšinė", kuri dažnai skambėdavo ir per radiją. Jai tekstą parašė Petras Milaknis, aš sukūriau muziką.

Druskininkuose irgi sutinku ten nemažai gyvenančių rokiškėnų.

Kažin ar daug kas žino, kad garsų "Saulės taką" įrengė Vytautas Urnevičius, dabar jau pensininkas. O juk kažkada jo tėvas pedagoginį darbą dirbo Rokiškyje.

Buvęs Sibiro tremtinys, vertėjas iš graikų ir lotynų kalbų, dabartinio švietimo ministro Kornelijaus Platelio kūrybos įkvėpėjas ir mokytojas buvo rokiškėnas Antanas Dambrauskas.

Nors profesijos ir skirtingos, dažnokai

Vilius Zalenkauskas tėviškėje.

tenka susitikti bei pasikalbėti su buvusiu rokiškėnu Eugenijumi Stuku, kurio vadovaujami statybininkai pastatė vienas moderniausių kurorte "Eglės" ir "Žilvino" sanatorijas.

Kiekvienas susitikimas su Rokiškiu ir jo žmonėmis dar kartą parodo, kokia gili gimtinės trauka. To žodžiais neišsakysi, reikia pajusti širdimi."

Rimantas Jurgelionis
Autoriaus nuotrauka

BENDRADARBIAUTI NUTARĖ IR ŽURNALISTAI

Jau rašėme, kad Rokiškyje lankėsi Jekabpilio oficiali delegacija, vadovaujama šio rajono tarybos pirmininko Janio Raščevskio. Jos sudėtyje buvo ir didžiausio Jekabpilio rajono laikraščio "Briva Dau-

gava" korespondentai Inese Zone ir Aleksandras Kalninš. "Briva Daugava" leidžiamas latvių ir rusų kalbomis beveik 10 tūkstančių egzempliorių tiražu.

Latvių žurnalistai pasakojo, kad be aktualių kasdieninių temų, jie nemažai rašo apie gyvenančias lietuvių, baltarusių, rusų, lenkų tautines mažumas, nagrinėja jų problemas. Aknystėje, Viesitėje, Jekabpilyje gyvena nemažai lietuvių. Jie gerbia Latvijos valstybės įstatymus, tačiau daugelis nori išlaikyti savo kalbą, kultūrą.

Gaila, kad dėl Latvijos žaliųjų sukelto triukšmo Rygo-

je, Latvijos ir Lietuvos santykiai gali kiek atšalti. Tačiau, kaip liaudyje sakoma, šuo loja, o karavanas eina. Didžioji politika paprastam žmogui dažnai nėra motais.

Kolegos latviai, lankydamiesi Rokiškyje, pažadėjo bendradarbiauti su "Pragiedruliais", paruošti specialių straipsnių apie Latvijoje gyvenančius lietuvių likimus, ryšius su gimtine.

"Briva Daugava" žada spausdinti straipsnius, įvairią informaciją, kurią paruoš "Rokiškio pragiedrulių" darbuotojai.

Paklausus, kas jiems paliko didžiausią įspūdį mūsų rajone, kolegos teigė, kad apsilankymas Rokiškio siuvimo įmonėje, akcinėje bendrovėje "Obelių aliejus". Juos nustebino šiuolaikinės technologijos, aukšta darbo kultūra ir neblogi žmonių uždarbiai. Inese Zone taip pat pastebėjo, kad Rokiškyje didelis dėmesys skiriamas istorinėms, kultūrinėms vertybėms išsaugoti, ko kartais pasigendama pačioje Latvijoje.

Rimantas Jurgelionis
Autoriaus nuotrauka

Aleksandras Kalninš ir Inese Zone Rokiškyje.

SU AKINIAIS GALITE BŪTI PANAŠŪS Į CHAMELEONĄ

Tikriausiai ne-
daugelis galėtų
pasigirti aštriomis
it sakalo akimis.
Vieni jau gimsta,
turėdami regėjimo
problemų, ki-
ti - mokyklos su-
olus betrindami
pradedą blogiau
matyti, trečiams
pakenkia blogos
darbo sąlygos.

Neabejingas
savo sveikatai pi-
lietis, nuskubėjęs į
polikliniką, išvys-
ta perspėjantį gy-
dytojos žvilgsnį -
reikia akinių!

Rokiškėnai, ga-
vę medikų recep-

ta, tinkamų akinių dažniausiai ieško
"Optikoje" (UAB "Rokmeda"). Pa-
norusi daugiau sužinoti apie šios vais-
tinės darbą, susitikau su jos vedėja Vi-
ta Dūdienne. Patikinus, jog į vaistinę
ateina tikrai daug žmonių, ji papasa-
kojo apie klientų norus, galimybes ir
net keistenybes.

"Optika" - vienintelė vaistinė Ro-
kiškyje, kurioje galima užsisakyti ir
nusipirkti akinius už norimą kainą.
Akinių stiklai (gaminami Lietuvoje)
koreguojami tiesiog vaistinėje. Ame-
rikiečių gamybos aparatas leidžia stik-
lus pritaikyti pagal pasirinktų rėme-
lių formą. Pigiausių akinių kaina - 40
litų. Jei turite savo rėmelius, tai už
stiklus tereiks mokėti apie 20 litų. Po-
nia Dūdienne sakė, jog akinių stiklai
parduodami pagal gydytojo receptą.
Ji pažadėjo, kad nuo rudens vaistinė-
je vėl bus gydytoja, kuri tikrins regė-
jimą ir rašys receptus. Žmonėms bus
daug patogiau. Gydytojos apžiūra ir
jos profesionalus patarimas kainuos
tik 5 litus.

Šioje vaistinėje klientai tikrai turi
iš ko rinktis. Jūsų akinių lėšiai gali būti
stikliniai arba plastikiniai (nedužtan-
tys). Galite net virsti savotišku "cha-

Vedėja Vita Dūdienne ir jos kolegė Rita Šarkanienė.

meleonu", užsisakę akinius su stiklais,
keičiančiais spalvą. Patalpoje tokie
stiklai šviesėja, o lauke prieš saulę -
tamsėja. Šių ypatingesnių akinių kai-
na daug didesnė - vienas stiklas kai-
nuoja apie 55 litus.

Labiausiai populiarūs vengrų, vo-
kiečių gamybos rėmeliai. Na, o ge-
riausi ir madingiausi - italų bei pran-
cūzų. Vita Dūdienne sakė, jog domisi
pasauline mada, stengiasi nuo jos ne-
atsilikti ir savo žinias perduoti žmo-
nėms.

Išvydusi vaistinėje akinių nuo sau-
lės, pasidomėjau, ar juos perka. Juk
turguje galima tokius įsigyti už 10-15
litų. Ponia Dūdienne atsakė, jog yra
žmonių, vertinančių kokybę, o akiniai
nuo saulės yra patikrinti Sveikatos ap-
saugos ministerijoje. Tokių akinių fil-
trai saugo akis nuo ultravioletinių ir
infraraudonųjų saulės spindulių. To-
dėl vedėja nepatarė labai žavėtis aki-
niais, parduodamais turguje. Jei aki-
nių stiklas subyrės ar rėmeliai įskils,
turguje niekas jų netaisys. Pirtus vais-
tinėje, čia pat ir sutaisys. Tiesa, sulu-
žę metaliniai rėmeliai "Optikoje" ne-
virinami, nes ši paslauga klientui bū-
tų per brangi - kainuotų tiek pat, kiek

ir nauji rėme-
liai. Jei įrodysite,
jog firminiai
akiniai, kainavę
didelius pini-
gus, sulūžo ne
dėl jūsų kaltės,
gausite naujus
arba juos patai-
sys nemokamai.
Jeigu jūsų aki-
niai rasoja, vais-
tinėje galite nu-
sipirkti specia-
lių purškiamų
priemonių.

Ateityje ve-
dėja planuoja
prekiauti ir kon-
takiniais lė-
šiais. O ameri-
kiečių firmos

"Alcon" priemonių, skirtų lėšiams lai-
kyti bei dezinfekuoti, yra ir dabar.

Vita Dūdienne pastebėjo, jog kai ku-
rie rokiškėnai dar konservatyvūs - ren-
kasi tik įprastos formos akinius. Ne-
retai tenka ilgai įrodinėti, jog stambi
moteris daug gražiau atrodys, jei įsi-
gis smulkesnius akinius. Tačiau yra ir
tokių žmonių, kurie greitai prisitaiko
prie naujovių. Jaunimas, apsilankęs
vaistinėje, dažnai pasako, kokių rėme-
lių jiems reikėtų, kokie akiniai dabar
madingiausi. Jei žmogus neapsispren-
džia, vaistinės darbuotojos siūlo tin-
kamų akinių paieškoti kataloge.

"Optikoje" galima rasti ne tik aki-
nių, bet ir įvairių asmens higienos pre-
kių, ligonių slaugos priemonių, mais-
to naujagimiams. Jei tikrai "nepažis-
tate" savo odos ir nieko nenutuokiate
apie kosmetiką, tai vaistinėje dirban-
čios medikės visada jums patars ir pa-
dės išsirinkti. Ponia Dūdienne domisi
gydomosios kosmetikos naujovėmis ir
stengiasi užsakyti gerų firmų produk-
cijos. Rezultatas akivaizdus - dažnai
odos gydytoja siunčia rokiškėnus į šią
vaistinę.

Žaneta Maskaliovienė
Autorės nuotrauka

Neseniai Rokiškio miškų urėdijos medelynas šventė 40-metį. Ta proga miškų urėdijos ir medelyno vadovai sukviėtė visus čia dirbusius žmones ir suruošė jiems šventę. Tylos minute pagerbti mirusieji, darbo veteranai apdovanoti gėlėmis ir atminimo medaliais, išklaudyta jų prisiminimų apie pirmuosius nelengvus darbo metus.

Medelynas -5 km nuo Rokiškio, Miegonių kaime. Jis įkurtas 1958 m., kada pradėjo trūkti dekoratyvinių sodmenų besiplečiančioms senoms ir naujoms šalies gyvenvietėms, miestams apželdinti.

Dabartinio medelyno vietą ir dydį nulėmė 1957 m. gruodžio 24 d. iš Rokiškio tarybinio ūkio perimtas 432 ha žemės plotas, kurį žemdirbiai, kaip netinkamą žemės ūkiui, atidavė apsodinti mišku.

Tuo laikotarpiu vyriausybė buvo numačiusi visuose miškų ūkiuose (dabartinėse urėdijose) steigti medelynus, kuriuose augintų dekoratyvinius medžius ir krūmus. 1958 m. gilią žiemą atvažiavęs tuometinis Miškų ūkio ministras A. Matulionis ir kelyje Rokiškis-Juodupė (prie dabartinio medelyno) išlipęs iš "Pobiedos", apsidairė ir pareiškė: "Ideali vieta medelynui". Nors pro 1-1,50 m storio sniego dangą nesimatė nei dirvožemio kokybės, nei ploto bangotumo. Taip ant tuometinio kelio Rokiškis-Juodupė ir buvo sudaryta medelyno "gimimo metrika".

Žemė buvo labai nualinta. Vietinių gyventojų pasakojimu, šioje teritorijoje 9 metus iš eilės buvo sėjamos tik avižos. Nei organinėmis, nei mineralinėmis trąšomis plotai nebuvo tręšiami.

Jau 1958 m. miškų ūkis iš savo ministerijos gavo užduotį pasodinti 6 ha medelyno. Tam darbui buvome visai nepasirengę. Neturėjome dekoratyvinių medžių ir krūmų sėklų (kai kurios sėklos, atitinkamai jas paruošus, dygsta tik po 2-3 metų), nebuvo paruoštų daigynų plotų. Ir vis dėlto 1958 m. pavasarį apsodinti 4 ha labai nevertingų rūšių medžių ir krūmų sodinukais. Šiandien į tokius sodinukus niekas nenori net žiūrėti.

MEDELYNAS "METRIKĄ" GAVO GILIĄ ŽIEMĄ

Laistomas eglės daigynas.

1959 m. medelynas išplėstas. Bet ir tada sodinukų asortimentas dar buvo labai menkas, nors padidėjo iki 29 pavadinimų. Pagerintas medelyno dirvožemis. Išlygintos duobės, išrinkti akmenys. 1960 m. sudarytas 81 ha ploto medelyno organizacinis-ūkinis planas.

Rokiškio ir artimesnių rajonų parkai buvo labai neturtingi, todėl sėklų rinktis reikėjo važiuoti į turtingus Lietuvos, Kaliningrado, Latvijos parkus ir botanikos sodus. Tai buvo labai tolimos, varginančios kelionės. Bet po kiekvienos jų medelynas praturtėdavo.

1961 m. sėklų buvo gaunama iš kitų to meto sąjunginių respublikų. Iš viso gauta 82 rūšių sėklų. Žinoma, ne visus medžius, krūmus pavyko išauginti. Kai kurie neišlaikė mūsų žiemų kaprizų, nors sėklų gauta iš daug šaltesnių Sibiro vietovių. Bet dalis išaugintų šių sodinukų puikiai auga ne tik mūsų rajone – jie paplito po visą Lietuvą. Pavyzdžiui, riešutmedžiai, mandžiurinė azalija, kiniškas citrinvytis, aktinidijos, veltininė vyšnia ir kt.

1962 m. retesnių rūšių sodinukai pradėti dauginti inspektuose, kurių plotas buvo 50 m². 1971 m. gyvašakėms dauginti bei spygliuočiams skiepyti buvo pastatytas 120 m² stiklinis šiltnamius. Sėkloms laikyti ir stratifikuoti pastatytas rūšio tipo sandėlis, kuriame buvo 4 skirtingos temperatūros patalpos, taip

pat ledainė.

1973 m. Lietuvoje kuriami miško ūkinių susivienijimai. Įkuriamas ir Rokiškio bandomasis miško ūkinių susivienijimas. Šiam susivienijimui priklausė Anykščių, Kupiškio ir Zarasų miškų ūkiai. Šiuose ūkiuose 1974 m. panaikinami visi maži miško daigynai (iš viso 36) ir neperspektyvūs dekoratyvinių medžių bei krūmų medelynai.

Rokiškio medelynas 1974 m. ėmė plėstis ir tapo vienu didžiausių Lietuvoje. Tiek Miškų ūkio ministerijos, tiek susivienijimo vadovybė buvo susirūpinusi didinti tik spygliuočių ir lapuočių daigynų, eglės piki-rantų plotus.

Pirmuoju medelyno "viršininku" buvo A. Skardžius.

Jis dirbo labai trumpai. Daug triūso kuriant medelyną įdėjo J. Sakalas, dirbęs iki 1964 m. Daugiau kaip 28 metus (iki 1992 m.) medelynui vadovavo ir daug pastangų, sumanumo parodė A. Sirvydis. Nuo 1992 metų medelynui vadovauja R. Petronaitis.

Medelyne darbuojasi nemažas būrys darbininkų. Vienu metu dirbo 26 nuolatiniai ir apie 15 sezoninių darbininkų. Medelius sodino, prižiūrėjo stropūs darbininkai E. Ragelytė, A. Paberžienė, S. Meilus, P. Viduolis ir kt. Nuo jų neatsiliko ir vėliau medelyne pradėję dirbti J. Vilkas, A. Žemaitis, E. ir J. Jankauskai, D. ir A. Šutai bei kt. Kai kurių jau nėra tarp mūsų.

Darbštūs ir rūpestingi medelyno darbuotojai šiandien išaugina daug miško sodinukų. Spygliuočių, lapuočių daigais ir piki-rantais aprūpina ne tik savas girininkijas, bet ir kitų urėdijų miškininkus, privačių miškų savininkus. Auginami ir dekoratyviniai medžiai bei krūmai miestams, gyvenvietėms, sodyboms apželdinti. Daug retesnių rūšių augalų auginama vazonuose. Tokiu būdu auginamus sodinukus galima sodinti ir vasarą, jie net nepajunta persodinimo. Prieš porą metų pradėti skiepyti ypač retų rūšių bei formų spygliuočiai ir lapuočiai. Tad po 2-3 metų bus galima įsigyti ir tokių sodinukų.

Juozas Matuzonis
Autoriaus nuotrauka

TĖVO PĖDOMIS

Su ūkininku Aurelijumi Marmoku susitarėme susitikti vakare. Dieną jis neturi nė valandėlės atokvėpio. Šienapjūtė. Ji šią vasarą bloga. Žiūrėk, išlenda saulutė, rodos, bus graži diena, o čia atslenka debesy ir pradeda pilti lyg iš kibiro. Ir sudorok šieną, kad gudrus. Kai nuvykau pas Aurelijų, radau jį taisantį traktorinę šienapjovę – ruošėsi rytdienos darbams.

Ūkininko gyslelę Aurelijus paveldėjo iš tėvo Jono. Dar nepriklausomos Lietuvos laikais tėvo svajonė buvo turėti savo žemės. Tačiau Jonui ūkininkauti neteko, jo svajones sugriovė kolektyvizacijos vėjus. Bet ir kolūkių "klestėjimo" laikais tėvas dirbo kaip sau. Jis prižiūrėjo Panemunio kolūkio jaučius. Dar ir dabar, būdamas pensininkas, turi 10 hektarų žemės, laiko gyvulius. Aurelijus sakė, kad jie kartu dirba žemę, padeda vienas kitam.

Aurelijus vienas iš pirmųjų padavė pareiškimą, prašydamas jam išnuomoti 18 ha žemės. Panemunio kolūkio vadovas tam neprieštaravo.

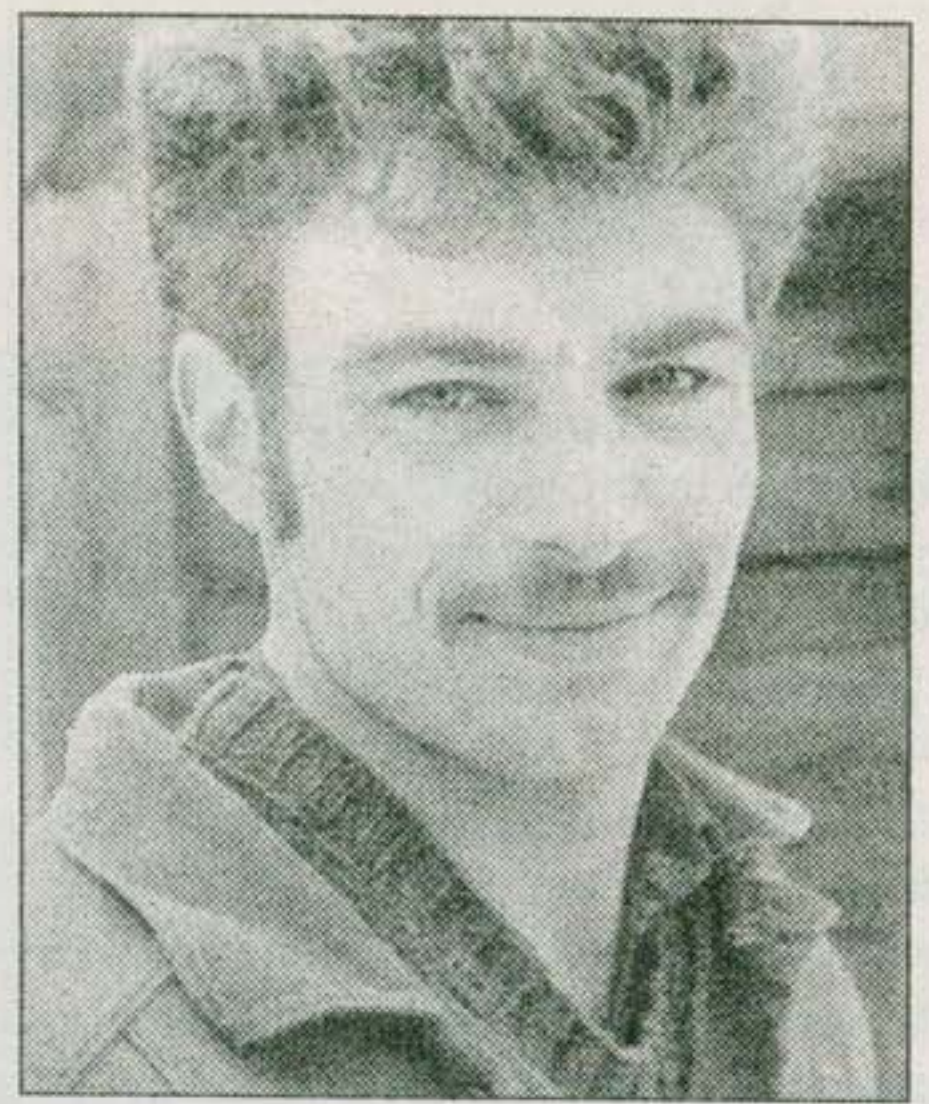
Už sutaupytus pinigus nusipirko naują T-40 traktorių. Kolūkis jam atidavė visai susidėvėjusį T-74. Suremontavo ir 1989 metų pavasarį išvažiavo į laukus. Paruošė žemę sėjai. Sėklos pasiskolino iš kolūkio. Pasėjo miežius. Jie užderėjo geri, tad grąžino skolintą sėklą ir dar susimokėjo už žemės nuomą.

Išgaliojus valstiečių ūkio įstatymui, Aurelijus savo ūkį praplėtė iki 50 ha.

Nusižiūrėjęs Naujasodėje seną apleistą sodybą, ją nusipirko, suremontavo. Bet koks gyvenimas be draugės? Aurelijus susirado Renatą, susituokė. Nors Renata dirba Rokiškyje, poliklinikoje laborante, bet grįžusi namo padeda Aurelijui ūkininkauti.

Dabar A.Marmokas turi nusipirkęs 50 ha nuosavos žemės, dar 45 ha nuomoja. Tad darbo tikrai užtenka. Šiemet jis pasėjo 25 ha rapsų ir 30 ha rugių. Pernai hektaras atseikėjo 40 centnerių. Šiais metais Aurelijus tikisi irgi gero derliaus. Tik visa bėda, kad javų supirkimo kainos nestabilios, o ir atsiskaitymai neramina ūkininką. Pernai pardavė rapsą, o iki šios dienos su juo visiškai neatsiskaityta. Šiandien žemdirbiui neaišku, ko labiausiai reikės valstybei kitais metais, todėl ūkininkas negali orientuotis, ką labiau verta auginti. Aurelijus turi ir nemažą raguocių bandą. Ją žada mažinti, nes karves laikyti nuostolinga. Pasak žmonos Renatos, geriausia auginti paršavedes kiaules, kurių Marmokai turi net penketą. Atsivedė paršelius, paauginai ir pardavė turguje. Pinigai jau kišenėje, nereikia laukti, kada valstybė tau atiduos.

Per 9 ūkininkavimo metus Aurelijus pasistatė grūdų sandėlį, daržinę, garažą. Bai-

Ūkininkas Aurelijus Marmokas.

giami dėti pamatai naujam mūriniam namui, nes senasis jau per ankštas. Pernai nusipirko naują bulvių kombainą.

Paklaustas, ar negalvoja pirkti ar nuomoti daugiau žemės, atsakė, kad nesiruošia, užtenka ir tiek. Daugiau žemės, reikės daugiau ir technikos, žmonių, o su turima visos neapdirbsi.

Aurelijaus ir Renatos Marmokų atžalos – trys dukros: Monika, Gintarė ir Karolina. "Trūksta tik gaspadoriaus", - juokauja žmona. Tikėkimės, kad tokioje darnioje šeimoje atsiras ir "gaspadorius".

Albertas Medelinskas
Panemunis

Iš suverstų krūvų - ant pakabų

R.Strupienės nuomone, naujos prekybos taisyklės tik paskatins dažniau užsukti į parduotuves.

Išgaliojo naujos prekių ženklavimo taisyklės. Pasak Rokiškio mokesčių inspekcijos vyr. inspektorės-konsultantės Stanislavos Bliūdžiuvienės, už prekybos taisyk-

lių pažeidimus įmonių vadovai gali būti nubausti nuo 100 iki 600 litų.

Kol daugelis valdininkų atostogauja, smalsu pasižvalgyti, kaip tikrintojų vizitams pasiruošę dėvėtų drabužių prekybininkai. Apie tai kalbėjau su personalinės įmonės steigėja Rita Strupiene.

- Etiketės, stovai, pakabos - jums papildomos išlaidos. Ar tai neatsilieps ir pirkėjo kišenei?

- Panevėžio kokybės inspekcija informavo, kad liepos mėnesį dar masiškai netikrins parduotuvių, nes neketina kuo daugiau nubausti nespėjusių įvykdyti taisyklių reikalavimus. Nuo liepos 1 dienos ant prekybos salėje esančių prekių turi būti etiketė su tokiais rekvizitais: importuotojas ir jo adresas, prekės pavadinimas, kaina, chemikalų pavadinimas, kuriais drabužiai arba batai apdoroti.

Šiai parduotuvių pertvarkai tenka skirti nemažą dalį pelno. Tai sunki užduotis pardavėjams, tačiau maloni staigmena pirkė-

jams - nereikės jiems raustis netvarkingose drabužių krūvose.

Prekyvietės taps erdvesnės, estetiškai patrauklesnės. Kainos padidės labai nedaug. Tikimės, kad dėl to perkančiųjų srautas nesumažės. Kaip ir anksčiau, paliekame galimybę klientui derėtis.

Brandinu idėją atidaryti didesnę specializuotą parduotuvę, kuri vadintųsi "Vaikų pasaulis". Šiuo metu praktiškai kas trečias pirkėjas ieško drabužėlių ir batukų mažiausiems šeimos nariams.

- Ką veiktumėte, jeigu būtų uždrausta prekyba dėvėtais drabužiais?

- Tėko lankytis Italijoje, Olandijoje, Vokietijoje... Šių valstybių piliečių pajamos kur kas didesnės negu lietuvių, tačiau prekyba dėvėtais baldais, buitine technika, drabužiais, avalyne klesti. Neteisinga būtų atimti iš žmogaus pasirinkimą. Kiekvienas perka tai, ką nori arba ką išgali.

Jeigu uždraus prekiauti - neprekausiu. Be darbo niekada nesėdėjau, surasiu kitą veiklos barą.

Nijolė Rutkutė
Rokiškis

IŠ POLICIJOS SUVESTINIŲ

Liepos 27 d.

Policijos komisariatas gavo rajono apylinkės teismo teisėjos N. Bražiūnienės nutarimą, kuriame nurodoma, kad V.G., gyvenantis Raikėnų kaime, piktybiškai vengia mokėti alimentus.

Gautas penkiolikmečio B.B. pareiškimas, kuriame jis rašo, jog apie 15 val. pastebėjo, kad nuo namo stogo dingo palydovinės televizijos priėmimo antenos konverteris. Nuostolis 170 Lt.

Liepos 28 d.

Rokiškietis N.Š. telefonu pranešė, kad, nuvykęs į darbo vietą "Sartų" poilsio namų kavinėje, rado išimtą lango stiklą. Iš kavinės dingo maisto prekės.

Liepos 29 d.

Apie 21 val. 20 min. prie poilsiavietės "Sartai" automobilis "Audi-80", kurį vairavo Kavoliškio gyventojas A.V., partrenkė ta pačia kryptimiėjusią vilnietę R.R. Ši paguldyta į Rokiškio centrinę ligoninę.

DIDELIS GREITIS - SKAUDŽIOS PASEKMĖS

Pirmadienis buvo nelaiminga diena rokiškėnui Ivanui ESTATJEVUI. Vairuodamas automobilį BMW, jis nepasirinko saugaus greičio, kelyje Kamajai-Verksnionys nuvažiavo nuo kelio ir apvirto. Sunkiai sužeista kartu su juo važiavusi žmona ir dar viena keleivė. Jos šiuo metu gydomos Rokiškio centrinėje ligoninėje. Vairuotojas nenukentėjo.

Tą pačią dieną Juozapavos kaimo keliu automobilį "Volkswagen" vairavo Gintaras Gaidamavičius. Jis irgi nepasirinko saugaus greičio, nuvažiavo nuo kelio, susižeidė galvą. Šiuo metu Gintaras Gaidamavičius gydomas Rokiškio centrinės ligoninės reanimacijos skyriuje. Kartu su juo važiavę tėvai traumų nepatyrė.

Šiais metais rajono keliuose jau žuvo 6 žmonės.

Ernestas Čižinauskas

NECENZŪRIŠKI KEIKSMAI

Keiksmazodžių yra visose kalbose, ir neteisinga būtų tai laikyti atsitiktinumu. Keikiamasi norint išreikšti didžiausią nepritarimą arba pašalinti psichologinę įtampą. Jei žmogaus veiksmai nesėkmingi - atsiranda apmaudas, nepasitenkinimas, įniršis. Jis trenkia kumščiu į stalą, nusispjauna, trypteli koja ir t.t., ir jam pasidaro lengviau. Tokią pat reikšmę turi ir keiksmazodžiai - žmogus nusikeikė, "širdį išliejo" ir jam palengvėjo. Kartais tokie veiksmai būna nevalingi.

Necenzūriški žodžiai yra nepadorūs ne dėl kokio nors ypatingo garsų skambėjimo, o dėl jiems suteikiamos prasmės. Šie keiksmai mus sugrąžina ne tik į puslaukinės klajoklių arba kultūrinį lygį, bet ir į lygį santykių, susiklosčiusių tarp laikinai pavergtos tautos ir užkariautojų. Tėsus buvo A. Makarenka tvirtindamas, kad "motiną įžeidžiantis keiksmazodis yra niekuo neapdengta menka, skurdi, pigi šlykštyne, visai laukinis, pirmąs kultūros požymis, ciniškas, įžūlus, chuliganiškas ir mūsų pagarbos moteriai, ir mūsų kelio į didelį, tikrai žmogišką grožį neigimas".

Necenzūriškų keiksmų vartojimas - žmogaus kalbos ir mąstymo skurdumo rodiklis: dėl primityvių minčių, vargano žodyno sunku įtikinamai ir prieinamai kalbėti, ir jis griebiasi necenzūriškų keiksmų, kurie, nors ir būdami nešvankūs, iš tiesų turi kad ir neigiamą, bet nemažą poveikio jėgą.

Tokiam žmogui nebereikia ieškoti ryškių, vaizdingų posakių, jo kalba tikrai būna "emocinga", tačiau žmonių įžeidimo ir jo paties kalbos suprimityvėjimo bei suvulgarėjimo kaina.

Necenzūriniai posakiai tuo žalingi, kad yra ne tik užgaulūs, įžeidžiantys, iššaukiantys, bet ir skurdina, suprimityvina žmogaus kalbą bei tą primityvų lygį įtvirtina, tuo trukdydami kalbai vystytis.

Daugelis mūsų šalies piliečių yra nepalankūs necenzūrinių keiksmazodžių vartojimui, tačiau, deja, retai kada sudraudžia keikūnus.

A. Makarenka rašė, kad "reikia pradėti ryžtingą, atkaklią kovą prieš nešvankius žodžius, jeigu ne estetiniais, tai pedagoginiais sumetimais. Sunku apskaičiuoti, o dar sunkiau pavaizduoti tą baisią žalą, kurią šitas paveldas daro mūsų vaikams, mūsų visuomenei".

Vanda Leščiova

Rokiškio kolegija atviro konkurso tvarka vienerių metų laikotarpiui išnuomoja veiklai, galinčiai padėti spręsti studentų sveikatingumo klausimus, 57, 68 kv. m bendro ploto buvusias bendrabučio medicinos izoliatoriaus patalpas Rokiškyje, Kauno g. 31a.

Minimali pradinė 1 kvadratinio metro kaina metams:

a) valstybinėms įstaigoms ir organizacijoms - 30,95 Lt.

b) kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims - 123,80 Lt.

Prašymai dalyvauti nuomos konkurse priimami darbo valandomis kolegijos buhalterijoje, Laisvės g. 13, III aukštas, iki 1998 08 10.

Kolegijos sąskaita - Nr. 141619 Lietuvos žemės ūkio banko Rokiškio skyriuje, banko kodas - 260101415. Telefonai pasiteirauti: 52497; 51003.

Nuomos konkurso komisija

PRO MEMORIA

Rokiškio miestas

Marija Juodelienė
(1924 12 30 - 1998 07 25)

Ščetilnikovas Anatolijus
(1951 08 09 - 1998 07 29)

Rokiškio kaimiškoji seniūnija
Juozas Strazdas
(1921 09 21 - 1998 07 27)

Obelių seniūnija

Jonas Stankevičius
(1910 02 16 - 1998 07 29)

Birutė Pučkorienė
(1918 06 30 - 1998 07 30)

Nuoširdžiai užjaučiame
artimuosius

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vande-
nim, kalnais apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

NEPRIKLAUSOMAS ROKIŠKĖNŲ LAIKRAŠTIS

1998 m. liepos 31 d. penktadienis. Nr. 38. Kaina 0,60 Lt.

GIMTINĖJE VIEŠĖJO "BROLIŲ DOMEIKŲ" AUTORIUS

Vakar Rokiškyje, Čedasuose ir gimtajame Trumpiškio kaime lankėsi Liudas Dovydenas.

Rokiškio viešoji biblioteka saugo pirmąjį romano "Broliai Domeikos" leidimą. Už šį kūrinį, parašytą 1936 metais, Liudas Dovydenas apdovanotas nacionaline premija.

- O aš to leidimo nebeturiu, - prisipažino rašytojas. - Karas, emigracija - kur čia beįsisaugosi.

Likimas iš tiesų ilgai blaškė Liudą Dovydeną. Su gimtuoju kraštu jis atsisveikė

Rašytojas Liudas Dovydenas ir Rokiškio viešosios bibliotekos direktorė Zita Jodeikienė.

no 1944 - aisiais, prie Lietuvos artėjant frontui. Trejus metus praleido Vakarų Vokietijoje, o 1949 - aisiais apsigyveno Jungtinėse Amerikos Valstijose, Ilinojuje.

Pirmą kartą po emigracijos Liudas Dovydenas į Lietuvą buvo atvažiavęs 1996 metais, tačiau Rokiškio ir gimtojo Trumpiškio tada nepasiekė. Prieš du mėnesius ilgam grįžo į Lietuvą, dabar gyvena Vilniuje.

Kelionėje rašytoją lydėjo žmona Elena ir dukterėčia Danutė Einiškienė.

Stasys Varneckas

MIRTIS ANT PLENTO

Skaudi nelaimė ir vėl neaplenkė Kamajų seniūnijos: autoįvykyje žuvo septyniolikmetis Kamajų vidurinės mokyklos moksleivis Darius Jegorovas, gyvenantis Kariūnų kaime.

Trečiadienį Darius sugalvojo pasivažinėti dviračiu. Kad būtų linksmiau, ant jo pasisodino kaimynų vaikus: 1988 metais gimusią Viktoriją Jasinevičiūtę ir jos broliuką Saulių, gimusį 1990 metais. Išvažiavęs iš šalutinio keliuko į Rokiškio - Anykščių plentą, Darius, matyt, nesuvaldė dviračio su tokia nelengva našta ir pateko po automobiliu, kurį vairavo žiobiškietis A.Ž.

Darius Jegorovas autoįvykio vietoje mirė. Saulius Jasinevičius su sunkia trauma paguldytas į Rokiškio centrinę ligoninę, Viktorija išvežta į Panevėžį.

Stasys Jankus

Gimtasis rašytojo namas Trumpiškyje. 1936 metai.

Ar

**jau skaitote
"Pragiedrulius"?**

Jei ne, užeikite į savo
pašto skyrių
arba į redakciją
(Nepriklausomybės a.22)

**"Pragiedruliai"
jau šviečia**